SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 8. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 14 97. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 20 April 1909. | Expedition: Kammakaregatan 6. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 29 Årg.

John Forsell.

Ovanligt festlig var den föreställning på Kgl. teatern d. 13:de april, hvarmed den uppburne sångaren John Forsell tog afsked af operans scen och publik för att sedermera tillträda engagemanget vid Metropolitan-operan i New York, hvilket dock ej utesluter möjligheten att han kanske nästa år kan som gäst låta höra sig på den scen, där han allt sedan sitt första uppträdande 1896 firat så stora triumfer genom sin ståtliga röst och dramatiska förmåga. Herr Forsell tog nu sitt farväl af oss som Eugen Onegin, en roll som han här kreerat, med hvilken han kan sägas ha uppburit Tschaikowskys liknämnda opera och som han nästan ensam utfört här under de sju år den varit stående på operarepertoaren. Den vokala moderation och det dramatiska mästerskap, hvarmed hr Forsell framställer hjälten i denna opera, gör också hans utförande af densamma till en af hans förnämsta prestationer.

Till denna afskedsföreställning voro alla biljetter långt förut i förköp slutsålda. Själfva föreställningen varade till framåt midnatt på grund af de otaliga inropningarna och hyllningarna med blommor och lager, för hvilka hr Forsell var föremål, särdeles efter sista akten. Man har räknat till öfver 50 inropningar och ett 80-tal kransar och buketter från operans särskilda kårer m. fl. Äfven orkestern deltog med touche i hyllningen. Dessutom öfverlämnades till hr Forsell en dyrbar minnesgåfva, ett guldur, värdt 2,000 kr., på boetten prydt med hans namnchiffer i briljanter, omgifvet af en lagerkrans i diamanter. Gåfvan öfverlämnades på scenen af August Lindberg med ett tal, däri han uttalade ett tack för alla de oförgätliga stunder sångaren skänkt sin publik jämte önskan att han måtte åter låta höra sig på vår operascen — en önskan hvari publiken instämde med lifliga applåder. Gåfvan var, som hr Lindberg uttryckte sig »riktad till konstnären med det varma hjärtat, det lifliga, lätt hänförda sinnet, sångaren, personen och vännen». Ett antal af 174 personer hade genom subskription bidragit till gåfvan.

Då herr Forsell nu för obestämd tid lämnar vår operascen, må vi jämte meddelande af hans porträtt som minne af konstnären, blicka tillbaka på hans lif och konstnärliga verksamhet i en kortfattad biografisk uppsats. En sådan har senast varit införd i denna tidning, då han för fem år sedan i Puccinis »Tosca» kreerade baron Scarpias roll, hvarmed han likasom med Onegin, Don Juan, Tell, Holländaren, grefven i »Figaros bröllop» o. a. firat sina största triumfer.

John Forsell.

John Forsell är född i Stockholm den 6 november 1868. Han blef student 1888 och tog 1890 officersexamen, hvarpå han samma år utnämndes till underlöjtnant vid kgl. Uplands regemente. Gymnastiska Centralinstitutet genomgick han från 1891 till 1894, då han tog gymnastikdirektörsexamen, och samtidigt härmed studerade löjtnant Forsell solosång vid Musikkonservatorium i Stockholm från våren 1892 till våren 1894 för professor Günther. Vintern 1894—95 vistades herr Forsell i Paris i och för utöfvande af sjukgymnastisk verksamhet men lade ej därför sångstudierna å sido. Under vistelsen i den franska hufvudstaden skaffade han sig tillfälle att åhöra lektionerna i sång vid konservatoriet därstädes och bevistade en del af prof. Bax' sånglektioner. Efter att i januari 1896 ha erhållit 3 års permission från militärtjänst, debuterade hr Forsell å kgl. operan d. 26 febr. samma år som *Figaro* i »Barberaren» och vann stor framgång genom sin stora och vackra röst, smakfullt sångföredrag och liflígt spel, hvarjämte han företedde en för scenen särdeles lämplig figur och apparition.

Efter denna debut blef han snart engagerad och

har sedan att framvisa en ansenlig repertoarlista. Sedan första debuten upptager denna följande roller:

Bazil i »Barberaren», *Almaviva* i »Figaros bröllop», *Alfonzo* i »Leonora», *Escamillo* i »Carmen», *Müller* i »Nürnbergerdockan», *Dulcamara* i »Kärleksdrycken», *Lothario* och *Laertes* i »Mignon», *lorden* i »Fra Diavolo», *Silvio* i »Pajazzo», *Robert* i »Jolantha», *En härold* i »Sveagaldrar», *John* i »Syrsan vid härden», *Splendiano* i »Djamileh», *Antoine* i »Mjölnarvargen» och titelrollen i *Don Juan*, med signor d'Andrade som förebild. Vidare: *Robert Clement* i Salomans »I Bretagne», *Markis de Jersay* i »Frondörerna» vid nya kgl. teaterns invigning, grefve *Luna* i »Trubaduren» och *Vidar* i Stenhammars »Tirfing»; — 1899: *Rudolf* i »Wilhelm Tell», »*Kark*» i »Den Bergtagna», *Smugglarhöfdingen* i »Carmen», *Waldemar* i »Waldemarsskatten», *Holländaren* i »Den flygande Holländaren», och *Simeon* i »Josef i Egypten»; — 1900: titelrollen i *Wilhelm Tell*, *Amonasro* i »Aida», *Ottokar* i »Friskytten» och *Beckmesser* i »Mästersångarne», af hvilken han gjorde en särdeles komisk figur, samt *Telramund* i »Lohengrin». I början af samma år biträdde herr Forsell med stor framgång på en konsert af Joh. Svendsen och kgl. kapellet i Köpenhamn (där hr F. äfven sjungit i Tivolis konsertsal).

Under vårterminen 1901 hade herr Forsell nya roller såsom *Rigoletto* i Verdis opera och *Mercutio* i »Romeo och Julia». Med höstterminen det året afgick han från kgl. teatern, gästade i Kristiania (som Holländaren med fru Oselio-Björnson som Senta) och företog under hösten tillsammans med herr Wilh Stenhammar en konsertturné i hemlandet. Efter att redan 1897 ha tagit afsked från Uplands regemente kvarstod han dock som löjtnant i reserven men tog om hösten 1901 äfven afsked därifrån, för att helt och definitivt ägna sig åt konsten. Samma år i nov. gifte sig herr Forsell med fröken Gurli Carlström, hvilken sångerska, elev af honom, i mars debuterade såsom Gilda i »Rigoletto» vid hans eget ofvannämnda uppträdande i operan.

I början af 1902 gjorde hr Forsell en resa till Bayreuth med tanke på ett möjligt engagement vid Wagnerteatern därstädes. Han gjorde där på fru Cosima Wagners inrådan studier för kormästaren Julius Kniese. Engagemang kom emellertid då icke till stånd. Återkommen hem i februari mottog han ett sådant för gästspel i Köpenhamn från början af maj. Under detta sjöng han å kgl. teatern därstädes med stor framgång Don Juan, Almaviva i »Figaros bröllop» och *Sjökonungen* i Lange-Müllers »Vikingablod» samt medverkade vid ett par välgörenhetskonserter.

I jan. 1903 gästade hr Forsell åter Köpenhamn och sjöng i »Don Juan» och »Vikingablod», uppträdde där i april som Tonio i Pajazzo, i hvilken roll danskarne funno »för mycket teatermanér» hos honom, samt blef i maj därstädes engagerad för 10 föreställningar, då han första gången sjöng *Vandraren* (Wotan) i »Sigfrid» och äfven Don Juan, grefven i »Figaros bröllop» och Sjökonungen i »Vikingablod. Under spelterminen 1902—1903 var herr Forsell engagerad för gästspel å kgl. teatern härstädes för 5 månader med skyldighet att uppträda 10 gånger i månaden. Vid den nya säsongens början i aug. 1903 blef han fast engagerad vid operan och hade dessförinnan under sommaren jämte fru Anna Hellström gjort en triumfrik konsertturné i Nord-Amerika. Under höstterminen uppträdde han då bl. a. som *Wolfram* i »Tannhäuser», *Nevers* i »Hugenotterna». *Carl V* i »Ernani», *Tonio* i »Pajazzo» och kreerade titelrollen i *Eugen Onegin*. I febr. 1904 kreerade han baron *Scarpia* i »Tosca».

Då i mars 1904 Lange-Müllers »Vikingablod» först uppfördes på Stockholms-operan, sjöng hr Forsell äfven här sjökonungens parti. Under sommaren medföljde han som barytonsolist Lundakören, hvilken efter flera konserter i hemlandet med stor framgång gjorde en konsertturné i Nord-Amerika. På hösten samma år uppträdde han som Don Juan i Köpenhamn och i november försökte han sig på operan här som *Mefistofeles* i »Faust», ett sångparti som dock fordrar en mera utpräglad bas, hvarför detta ej vidare blef införlifvadt med hans repertoar. I början af 1905 uppträdde hr Forsell här första gången som *Hans Sachs* i »Mästersångarne» och hade samma termin en ny roll som *Agamemnon* i Glucks »Ifigenia i Aulis», däri efterträdande C. F. Lundqvist. Under vårterminen 1906 utförde han för första gången, den 3 jan., titelrollen i *Hans Heiling* af Marschner, antagligen återupptagen därför, och dagen därpå, äfven första gången här, Vandraren i »Sigfrid», vidare *Petruchio* i »Så tuktas en argbigga» samt *Wotan* i »Rhenguldet». På hösten samma år gästade han Köpenhamns-operan som Don Juan. Efter att under sommaren sistnämnda år ha råkat ut för en långvarig sjukdom, återuppträdde hr Forsell mot slutet af november ånyo på operan här som Onegin och sjöng i december *Konungen* i »Aida», en roll som han hastigt inöfvat för att remplacera hr Sellgren, som blifvit hindrad att utföra densamma, vanligen uppburen af honom. I mars 1907, efter det nyss förut »Ragnarök» haft premiär på vår opera, utförde han *Gunter* i detta musikdrama och d. 28 aug. kunde han fira jubileum som Scarpia i »Tosca», då gifven 25:te gången med honom ensam i denna roll. I början af oktober kreerade hr Forsell *Ivan* i »Daria» af George Marty. Under år 1908 sjöng hr Forsell första gången *Jago* i Verdis »Otello» och kreerade *Jochanan* i »Salome» samt alternerade med hr Strömberg som *Sebastiano* i »Låglandet» af d'Albert vid början af detta spelår i augusti. Detta var herr Forsells sista nya roll på vår operascen.

I februari samma år gästade herr Forsell jämte hr Stiebel på teatern i Åbo, då han uppträdde i »Don Juan» och »Pajazzo» med stor framgång likasom äfven på konserter där och i Helsingfors. För herr Forsells medverkan på en mängd konserter för öfrigt är här ej tillfälle att redogöra. Vid sådana har han emellertid talangfullt och förtjänstfullt framhållit svenska sånger bl. a. af våra klassiska sångkomponister Geijer och A. F. Lindblad.

Af utmärkelser som kommit hr Forsell till del må omnämnas hans erhållande af Vasaorden 1903 och utnämning till ledamot af Musikaliska akademien 1906. Han erhöll äfven sistnämnda år af Kung Oscar i Marstrand den medalj, som präglades till kon. Oscars och drottning Sofias guldbröllop, och är dessutom riddare af danska Dannebrogsorden.

Eugen Wolff.

Tysk operagäst.

Sedan hr Menzinsky ej kunnat reengageras på grund af allt för höga gage-anspråk, som det försports, har operadirektionen varit betänkt på att anskaffa en tenorsångare, som kunde tillfredsställande upprätthålla Wagnerrepertoaren, och vände sig i det hänseendet till en konsertagentur i Berlin, som rekommenderade fyra à fem yngre sångare. Af dessa bestämde sig operadirektionen för att först låta hr Eugen Wolff debutera här, emedan han bl. a. uppgafs äga stor språkbegåfning. Detta bekräftades ock här, då han efter endast några dagars vistelse här lärt sig flere strofer på svenska med godt uttal. Också är han hemma i plattyskan utom flera andra språk.

Hr Wolff uppträdde här först som Lohengrin och visade sig i besittning af en rätt sympatisk barytontenor; hans intonation och föredrag voro tillfredsställande, apparitionen god men spelet var alltför rörligt för gralriddarens värdighet, och sångstrofernas afslutning något tvär. Publiken var emellertid sångaren mera bevågen än sedan tidningskritiken, och debuten kan ej betecknas som misslyckad. Mera till sin fördel framträdde hr Wolff sedan såsom Torriddo och Canio, men därmed var gästspelet afslutadt, då operadirektionen ej fann sångaren vara någon gouterad och säker ackvisition.

Eugen Wolff är född d. 23 okt. 1874 i Drossen, en liten stad i Mark-

Brandenburg. Fadern var läkare, modern, af rysk börd, är mycket musikalisk och efter att snart ha förlorat sin make studerade hon pianospel vid högskolan i Berlin och verkar där som lärarinna däri. Eugen Wolff tillbragte sin barndom i Italien, i Milano, där hans far som led af bröstsjukdom slagit sig ned som läkare. Han flyttade sedan till Königsberg i Ost-Preussen där sonen Eugen genomgick gymnasiet och sedan började medicinska studier. Dessa öfvergaf han snart för att ägna sig åt teatern och var under 4 år verksam som karaktärskådespelare på teatrar i Berlin. Vid Ernst Wolzogens überbrettl-teater uppträdde han ock som Lieder-sångare och uppfann där ett skuggspel med rörliga figurer, hvilket blef populärt. Han kallade sig nu som skådespelaren Eugen Wolter och under ett gästspel i Dresden fäste man uppmärksamheten vid hans sångröst, rådande honom att utbilda densamma för operan. Han studerade då sång för professor Müller därstädes under tre år, och efter att ha instuderat 18 operapartier blef han engagerad som hjältetenor i Reichenberg. Två år därefter blef han fästad vid operan i Olmütz och förra hösten vid Magdeburg-operan. Han säger sig ha vidare engagerats vid hofoperan i Wiesbaden från 1911 på fem år med skyldighet att äfven uppträda på Berlin-operan om så fordras. Hans repertoar upptager nu bortåt 30 roller. Utom Rienzi har han dels sjungit dels inöfvat alla Wagnerpartier.

Genom hr Wolffs afbrutna gästspel blefvo vi ej satta i tillfälle att kunna meddela porträtt af sångaren.

Marteau-jubileet.

Att Henri Marteau här velat fira sitt 25-års-jubileum som utöfvande konstnär kunna vi räkna som bevis på hvilka stora sympatier den utmärkte violinmästaren hyser för vårt land och vår hufvudstad samt till en heder för oss. Stockholm var också en af de första platser, där den fullmogne konstnären med verklig entusiasm mottogs af publiken. Det skedde den 20 okt. 1894 å en konsert-afdelning på operan, då han här introducerade Brahms' violinkonsert, och sedan där under följande månad lät höra sig ännu två gånger, den sista äfven hos oss introducerande Dvoràks violinkonsert. Därefter gaf han två konserter i Musikaliska akademien och en sista i Berns' salong d. 25 nov., vid hvilken han biträddes af våra förnämsta violinister Lars Zetterqvist och Tor Aulin. Vänskapen mellan den sistnämnda och Marteau har under senare år tagit sig uttryck så väl vid dennes förnyade besök här som genom Aulins kallande till prisdomare i Genève, där Marteau var violinlärare i konservatoriet, samt genom vänskapsgärder åt Aulin-kvartetten och Konsertföreningen. Först efter sitt konserterande i Stockholm vann Marteau mer och mer erkännande som violinkonstnär på den europeiska kontinenten. I denna tidning meddelades vid Marteaus första besök här hans porträtt och biografi; sedan har detta skett mer än en gång, senast i början af förra året vid hans konserterande härstädes.

Sitt jubileum som utöfvande konstnär kan Marteau fira detta år, alldenstund han den 8 april 1884 debuterade som violinist i sin fädernestad Reims vid 10 års ålder, och ett par år därefter uppträdde han som »underbarn» i Tyskland. Men det är ej här meningen att lämna en biografi öfver konstnären. Vi skola nu endast tala om hans jubileum, och detta firades här på den rätta dagen, skärtorsdagen den 8 april, och det så godt som hela dagen. Äfven i Tyskland firades detta jubileum, och en mycket ansedd tysk instrumentmakare Robert Beyer i Berlin hade dagen och hr Marteau till ära instiftat ett Marteau-pris, bestående i årligt utdelande af en violin af hans tillverkning. Hr Beyer har förbundit sig att under tio års tid hvarje 8 april utlämna en violin till någon violinelev vid musikkonservatoriet i Stockholm. Själfva jubileumsdagen på morgonen anlände herr Beyer hit, medförande detta pris, en ypperlig violin, försedd med alla tillbehör och reservdelar, inlagd i ett prydligt skinnfodral, det hela en gåfva af 1,000 kronors värde, och densamma skulle nu som pris utdelas.

För att fira den högtidliga akten samlades på förmiddagen vid 11-tiden ledamöter af Musikaliska akademien och konservatorie-eleverna jämte hrr Marteau och Beyer i akademiens orgelsal. Akademiens vice preses, öfverste Christian Lovén, förde ordet; i ett par anföranden på franska lyckönskade han Marteau och tackade Beyer. Därpå tillkännagaf han att läroverksstyrelsen dagen förut beslutat tilldela Henri Marteau-priset åt fröken Laura Johansson, en af eleverna i violinspelning.

Fröken Johansson fick så träda in — en ung dam om 20 år. Hon har spelat fiol sedan sitt nionde år och varit konservatoriets elev sedan sitt femtonde; nu går hon sista året i konservatoriet och tänker till julen fara utomlands för att fullborda sin utbildning.

Uppe på akademien fick hon den glada underrättelsen att hon var utsedd till pristagarinna — nu fick hon ur Marteaus egen hand mottaga priset med några vänliga ord af honom.

Egentligen skulle nu pristagarinnan spelat en bit på sin violin, men Marteau hade brådt — han skulle redan klockan 12 på en audiens hos konungen — och därför inhiberades detta nummer i festligheterna. Marteau tog i stället till orda, talade om den lifliga sympati han alltid känt för Sverige och svensk tonkonst och bad till sist att på det nya prisinstrumentet få föredra andante och fuga ur Bachs g-mollsonat.

Så skedde, och sedan voro högtidligheterna slut. Jubilaren for upp till slottet, där konungen mottog honom i enskild audiens, underhöll sig med honom en längre stund, särskildt om svensk musik, och tilldelade honom kommendörkorset af Vasaorden. Musikaliska akademiens medlemmar jämte hr Beyer begåfvo sig under tiden till Grand Hôtel Royal, där akademien anordnat en dejuner till främlingarnas ära. Sedan professor Marteau infunnit sig, började festen; öfverste Lovén talade åter för både Marteau och Beyer och samkvämet fortsattes tills det blef tid för Marteau att tänka på förberedelserna till aftonens konsert.

Denna konsert var med anledning af dagens betydelse anordnad af Konsertföreningen och, såsom vi förut nämnt, hade hr Marteau öfverlämnat inkomsten af aftonens konsert till en fond för spridande af kunskap om svensk musik. Musikaliska akademiens stora sal var naturligtvis fullsatt denna afton. Musikestraden var längst fram åt salongen dekorerad med en färgrik rabatt af blommande växter, som vid ändarne afslutades med en högre palmgrupp. Prof. Marteau fyllde som solist hela programmet och då han, iklädd sin nyvunna kommendörsdekoration, inträdde att spela Mozarts konsert i A-dur hälsades han med de lifligaste applåder och touche af orkestern. Oaktadt dagens ansträngningar var hans spel utomordentligt såväl i begynnelsenumret, Mozarts härliga sonat, som i Bachs svåra Partita med dess berömda Chaconne för soloviolin och slutnumret, Beethovens mästerligt spelade violinkonsert. Konsertföreningens orkester under hr Aulins ledning gjorde denna afton sitt allra bästa att värdigt understödja solisten, som under aftonens lopp fick emottaga flera lagerkransar, från Konsertföreningen, Musikaliska akademien, Svenska musikförbundet, Aulin-kvartetten m. fl. Bifallet under aftonen var entusiastiskt och hr Marteau fick gång på gång träda fram att mottaga hyllning af såväl publiken som orkestern.

Efter konserten var till ära för jubilaren en bankett anordnad på Hasselbacken. Där stod på verandan en supé uppdukad, då Konsertföreningens medlemmar och dess två hedersgäster, prof. Marteau och hr Beyer, anlände från Musikaliska akademien. Jämte blomsterprydnader därifrån hörde ett porträtt af Marteau till dekorationerna på Hasselbacken.

En mängd notabiliteter ur våra musikaliska kretsar deltogo i festen. Utom Konsertföreningens styrelse märktes där kammarherre Burén, fru Dagmar

Möller, medlemmarna af Aulinska kvartetten m. fl.

Hälsningstal till prof. Marteau hölls på tyska af Konsertföreningens ordförande, öfverdirektör May. Han uttryckte föreningens glädje öfver att en dag som denna få se den frejdade konstnären som sin gäst och framförde samtidigt ett tack till denne för det understöd han gifvit föreningen dels genom att i Tyskland sprida kunskap om svensk tonkonst, dels genom att öfverlämna inkomsten af aftonens konsert till en fond för spridande af kunskap om svensk musik. Han höjde därpå ett lefve för hedersgästen, hvilket besvarades med kraftiga hurrarop.

Professor Marteau svarade med ett längre anförande. Han föreslog att på varaktigt sätt befästa aftonens fest. Det skulle ske genom att bilda en förening som skulle bära sitt namn efter den svenska musiker, som kanske mer än andra gjort sig förtjänt af en framstående plats inom den internationella musiklitteraturen, nämligen Franz Berwald. Denna föreningen skulle ha till syftemål dels att bekosta tryckningen af svenska musikaliska verk, i första rummet Berwalds, dels att föranstalta om svensk musiks offentliga framförande i utlandet. Till denna förening ville han själf anslå nettobehållningen af aftonens konsert, och han hade fått i uppdrag att meddela, att hr Beyer till samma förening skänkt en summa af 2,000 mark. Han slutade med ett lefve för föreningen »Franz Berwalds minne».

Talet hälsades med jubel. En teckningslista framlades och så godt som alla de närvarande tecknade sig för större eller mindre belopp.

Efter supén fortsattes festen uppe i en inre våning. Här talade Tor Aulin för Marteau såsom konstnär och skildrade bl. a. sitt första sammanträffande med honom på 80-talet, då Marteau ännu reste kring som musikaliskt underbarn. Direktör Reinhold framförde de närvarandes tack till hr Beyer för hans stora gåfva, och operasångaren Sven Nyblom föredrog till melodien af en Kreuzer-polka en af honom författad visa i skämtsam stil. Festen pågick naturligtvis, efter så sen början, in på följande dag, då prof. Marteau anträdde hemresan till Berlin.

Med anledning af prof. Marteaus komendörsutnämning och uppträdande i Musikaliska akademien vilja vi erinra om att han 1899 dekorerades med Vasaorden, 2:a klass, och år 1900 invaldes till ledamot af Musikaliska akademien.

Musikpressen.

På Magnus Bergvalls förlag, Stockholm, har utkommit.

Lundh, L. Aug.: *Ny praktisk pianoskola. Svenskt originalarbete. Op. 81.* Pris 3 kronor.

I ett förord yttrar den bekante organisten, musikläraren och tonsättaren följande: »Författarens afsikt med detta verk har varit att för den studerande ungdomen åstadkomma en Pianoskola, som på ett *enkelt lättfattligt, intresseväckande och fullt praktiskt sätt* framställer musikens elementer och därmed förenade *progressivt ordnade, melodiska, för bägge händerna lika utbildande originalöfningar.* Denna pianoskola anser han lämplig till förstudium för dem, som söka vinna inträde vid folkskoleseminarierna. Förf. hänvisar som fortsättning på pianoskolan till »Clementis och Kuhlaus Sonatiner och därmed jämförliga Etudeverk». — Pianoskolan (67 sid.) afslutas med »Liten ackordlära», ganska praktisk och innehållsrik ehuru kort (7 sidor) samt »Förklaring öfver de vanligaste musiktermerna» äfven med notexempel till förklaring af uttrycken »motiv», »transponering» etc. mot slutet förekomma fingeröfningar och skalöfningar. De 100 små stycken, hvilka skolan innehåller äro alla af författaren, hvilket förklarar skolans titel »svenskt original». Uppställningen är efter den gamla metoden att först inlära diskant-, sedan basnoterna. Angifvandet af fingersättning synes oss här och där, såsom själfskrifven, öfverflödig. Till användning vid sidan af läroboken af andra instruktiva och underhållande verk ger förf. här och där anvisningar.

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. teatern.

April 1. Donizetti: *Leonora.* (Leonora, Inez: fru Jungstedt, frk Hulting; Fernando, Alfons IX, Balthasar, Don Gaspar: hrr Stockman, Forsell, Svedelius, Ericson.)
2. *Välgörenhets-soaré.* Wagner: *Kaisermarsch; De gamles jul,* komedi 1 akt; Konsertafdelning; Tscaikowsky: *Jolantha.* (Jolantha, Martha, Birgitta, Laura: frkn. Osborn, Karlsohn, Lagergren, Larsén; Kung René, Robert af Burgund, grefve Vaudemont, Ebn Jahia: hrr Sjöberg, Oscár, Malm, Wallgren; Bertram, Almerik: hrr Söderman, Ericson.)

3, 12, 18. *Vermländingarne* (3/4 400:de gång.)
4. Foroni: *Advokaten Pathelin;* balett: *Dockféen.* (Matiné.)
4. Puccini: *Madame Butterfly.*
5. Mozart: *Don Juan.*
6. Gluck: *Orfeus.* (Orfevs, Eurydike, Eros, Hymen: fru Jungstedt, frök. Hulting, fru Bartels, frk. Holm.)
7. Wagner: *Den flygande Holländaren.*
11. *5:te Symfonikonserten.* Beethoven: uvertyr till »Coriolanus»; »Leonora»-uvertyr N:o 3; 9:de symfonien. (Solister: fruar Schjerven, Claussen, hrr Malm, Wallgren.)
12. Hallén: *Valdemarsskatten.*
13. Tschaikowsky: *Eugen Onegin.* (hr John Forsells afskedsföreställning.)

April 16. Wagner: *Lohengrin.* (Lohengrin: hr Eugen Wolff, 1:a gästupptr.)
17. Umberto Giordano: *André Chenier,* op. i 4 akter af Luigi Illica. (Grefvinnan de Coigny, Madeleine, Bersi, gamla Madelon: frk. Edström, fruar Oscár, Claussen, Jungstedt; André Chenier, Gérard, Roucher: hrr Stockman, Strömberg, Oscár; Fléville, Tinville, Mathieu, en »incroyable»: hrr Sjöberg, Mandahl, Stiebel, Malm; Abbén, Schmidt, hofmästaren, Dumas: hrr O. Strandberg, Sandström, Grafström, Ericson.)
18. Mascagni: *På Sicilien.* (Toridodo: hr Wolff, gäst); Leoncavallo: *Pajazzo.* (Canio: hr Wolff, gäst).

Oscars-teatern.

April 10, 12—19. Millöcker: *Tiggarstudenten.* (fr. 16/4 Simon: hr Schücker.)
4, 12. Lehár: *Den glada änkan.* (matiné.)

Musikal. akademien.

April 5. Konsert af fru Mally Högberg. Biträdande: löjtnant E. Elfgren, frk. Märtha Ohlson.
8. Marteau-jubileums-konsert af Konsertföreningen: 1. Mozarts violinkonsert, A-dur; J. S. Bach: Partita för violinsolo; Beethoven: konsert för violin och orkester.
11. Vårkonsert af Bellmanskören. Dirigent: hr E. Åkerberg. Biträdande: fru M. Högberg, hrr John Husberg, V. Wiklund.

Vetenskapsakademien.

April 16. Konsert af frök. Carla Maag. Biträdande frk. Märtha Ohlson, violin. Fritz Ahlberg.

K. F. U. K.-salen.

April 15. Romans- och sonatafton af Ruben Liljefors. Biträdande: frök. Judith Hörndal, hr Julius Ruthström.
20. 6:te Kammarmusik-konserten af Aulin-kvartetten. Biträdande: pian. frk. Maria Samuelson, prof. F. Neruda, hofkapellm. C. Nordquist, hrr Fritz Ahlberg, Rich. Ohlson: 1. Haydn: Stråkkvartett, C-dur, op. 74 N:o 1; Erik Furuhjelm: Pianokvintett C-moll; Mendelssohn: Stråkkvartett, C-moll.

Östermalmskyrkan.

April 9. Konsert till förm. för Frimurarebarnhuset: Haydn: »Skapelsen», oratorium. Medverkande: fru Schjerven, frk. Larsén, hrr Malm, Sjöberg, Wallgren, operasujetter, K. hofkapellet. Dirigent: hofkapellm. C. Nordqvist.

Operans nyhet »André Chenier» rönte vid premiären stor framgång, och den talrika publiken hyllade med en mängd inropningar särdeles efter operans slut de medverkande, i första rummet hufvudpersonerna fru Oscár samt hrr Stockman och Strömberg, samt äfven regissören hr C. A. Söderman och dekorationsmålaren Jansson. Uppsättningen med dekorationer och historiskt trogna

kostymer var förträfflig. Den charmanta vinterträdgården i grefvinnan Coignys slott, första akten, och andra aktens utsikt öfver Paris må i synnerhet framhållas. Giordanos musik är mycket hållen i nutidens deklamatoriska stil med, såsom hos Puccini, diskret och mycket klangskön instrumentering. Flera särskilda vackra musiknummer i operan kunna emellertid påpekas, såsom i första akten den stilfulla herdekören och gavotten samt Cheniers sång om fattigdomen och kärleken; i andra akten Andrés och Madeleines kärleksförklaring och teckningen af det rörliga folklifvet; i tredje akten Gerards monolog och Cheniers försvarstal, marketenternas grälkör och scenen mellan Gerard och Madelaine samt gamla Madelones af fru Jungstedt vackert återgifna sång; i sista akten Cheniers afskedsdikt och den präktiga duetten mellan Chenier och Madeleine innan de gå till döden. Beträffande utförandet återgafs Madeleine utmärkt till sång och spel af fru Oscár, hr Stockman sjöng vackert Cheniers parti, men kunde ha inlagt mera lif i sitt spel, fru Claussen och herr Strömberg voro ypperliga representanter för Bersi och Gerard. De tre andra mera betydande rollerna, Rouchers, »incroyablens» och Mathieus, voro väl besatta med hrr Oscár, Malm och Stiebel, hvilken kunde inlägga ett litet komiskt element i den annars allvarliga handlingen. Om icke mera ututprägladt originel gör dock Giordanos musik behagligt intryck och är ofta dramatiskt uttrycksfull. Hr Meissner dirigerade omsorgsfullt det hela. Konungen och prinsessan Ingeborg bevistade premiären och deltogo lifligt och länge i bifallet.

En underhållande afton å operan hade man på den välgörenhets-soaré, som d. 2 april var föranstaltad af kronprinsessan Margareta till förmån för de vanföras hem i Helsingborg. Med programmet följde ett vackert porträtt af kronprinsessan med sina söner och en rörande dikt af Helene Nyblom. Efter Wagners »Kaisermarsch» följde enaktskomedien »De gamlas julafton» af V. Krag, väl spelad af fruar Bosse och Molander, hrr Castegren och Bäckström. I denna lokal gick dock mycket af dialogen förloradt. Den därpå följande konsertafdelningen upptog: prologen till »Pajazzo», sjungen af hr Forsell, Elsas dröm ur »Lohengrin», utförd af den unga sångerskan fröken Linnander, som skall debutera på operan och nu vann mycket bifall, vidare Lenskis aria ur »Eugen Onegin», sjungen af herr Lennartson, sånger med piano af Sibelius och Järnefelt, sjungna af fru Claussen och till sist med orkester »oceanarian» ur »Oberon», sjungen af fru Schjerven. Slutnumret utgjordes af Tschaikowskys opera »Jolantha», hvari frk. Osborn återgaf titelrollen, rätt anslående ehuru ej uppnående företrädarinnorna i densamma i vokalt hänseende.

Påskdagens symfonikonsert till förm. för hofkapellets pensionskassa var en stor musikhögtid med Beethovens uvertyr till »Cariolanus» och »Leonora», N:o 3, samt 9:de symfonien. Densamma fick under hr Järnefelts ledning ett godt utförande äfven å solisternas och körens sida, ehuru det höga tonlägets svårigheter knappast stå att öfvervinna. — Att den gamla folkpjesen »Vermländingarne» d. 3 april gick för 400:de gången öfver vår operascen hör ock till dess märkligaste nya tilldragelser. För herr Eugen Wolffs gästspel och Marteaukonserten ha vi på ett annat ställe i detta nummer redogjort. Omnämnandet af öfriga å den ofvanstående förteckningen upptagna konserter måste uppskjutas och ingå i en särskild konsertrevy i nästa nummer till följd af bristande utrymme i detta.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. I början af maj kommer operan här att gästas af den bekante amerikanske tenoren Ellison van Hoose. Den celebre sångaren, som är bördig från Holland, har en hög tenor af utprägladt lyrisk natur. Han sjunger hela sin repertoar på originalspråket. Här kommer han att uppträda i »Romeo och Julia», »Faust», »Traviata» och »Aida».

Den 15 maj börjar koloratursångerskan fru Wedekind från Dresden sitt gästspel. Under ett nyss slutadt gästspel i Köpenhamn har fru Wedekind gjort stormande lycka. Här kommer hon att börja i »Regementets dotter».

Musikaliska akademien höll d. 16 d:s under ordförandeskap af vice preses, öfverste Chr. Lovén, ordinarie månadssammankomst, hvarvid företogos till behandling k. remisser, ämbetsskrifvelser och löpande ärenden. Vidare anmäldes gåfva till akademiens bibliotek från professor Fr. Leffler.

Nya filharmoniska sällskapet ger sin andra abonnemangskonsert i medio af maj månad. Programmet upptar då uteslutande kompositioner af Wihelm Stenhammar, som själf dirigerar konserten. Bland programmets nummer märkes särskildt körverket »Ett folk», som vid första uppförandet väckte så stor uppmärksamhet. Solopartiet däri utföres af hr John Forsell, hvilken strax före konserten väntas återkomma till Stockholm från sin turné i Finland.

Sällskapet gaf d. 20 d:s i Musikaliska akademiens stora sal en extra konsert af mera privat natur med program af dels körer ur af sällskapet förut gifna verk, dels soli af fröken E. Linnander samt hrr N. Fahlman och J. Husberg.

Musikföreningens 3:e abonnemangskonsert äger rum måndagen d. 26 april i Gustaf Vasa-kyrkan med program af här ej förut gifna verk, nämligen »Stabat mater» för soli, damkör, stråkorkester och orgel af Pergolese (1710—1736), »Ave Maria» för 8-stäm. kör, stråkorkester och orgel af Mendelssohn, Kantat N:o 93 af J. S. Bach för soli, kör orkester och orgel i arrangement af Max Reger, »Graduale» och »Antifon» för kör och orgel af Bruckner samt Koral.

Konsert gifves d. 24:e d:s i Vetenskapsakademien af pianisten fröken Maria Samuelson med biträde af sångaren löjtnant E. Eifgren. Fröken Samuelson, som först lät höra sig här på Aulin.kvartettens sista soaré, är bördig från Norrköping och har gjort sina musikstudier vid konservatoriet i Leipzig.

Till Otto Lindblads minne gaf Populärkonsertförbundet konsert sönd. 4 april. Efter inledningsföredrag af dr Sven Söderman följde solosång af fru Svea Hansen och hr Carl Richter samt kvartettsång. Programmet upptog endast kompositioner af Lindblad. Dir. Adrian Dahl skötte pianoackompanjemanget.

Haydns oratorium »Skapelsen» uppfördes, som vanligt Långfredagen i Östermalmskyrkan till förmån för Frimurarebarnhuset. Som solister medverkade operaartisterna fru Schjerven och frök. Larsén samt hrr Malm, Sjöberg och Wallgren, därjämte biträdde operans kör och kapell. Förste hofkapellmästaren Nordqvist dirigerade. Det är nu i år 100 år sedan Haydn afled. »Skapelsen» (»Die Schöpfung») till text efter Miltons »Paradies lost» uppfördes första gången 1799 i Wien. Här i Stockholm gafs oratoriet först Långfredagen 1801 under kapellmästare Hæffners ledning, äfven då för Frimurarebarnhuset. Alltsedan har årligen med några få afbrott, detta skett på samma dag och för samma ändamål. Allmänheten har äfven haft tillträde till generalrepetitionen. Som vanligt var äfven denna gång kyrkan fylld af åhörare.

Påskmusik. Utom ofvan nämnda konsert och den sedvanliga symfonikonserten på operan Påskdagen till förmån för hofkapellets pensionskassa har, som vanligt, många föreställningar med musik under helgdagarne förekommit. Sålunda gafs på *Långfredagen* »pupulär konsert» i hörsalen Bryggaregatan 5 med sång- och instrumentmusik, utförd af konsertsångerskan Lisa Appelbom, operasångaren John

Husberg och violinisten Ernesto Moreschi, hvarjämte skådespelerskan Gerda Peterzen reciterade Björnsons »Bergliot» med Griegs musik. — Samma dag gafs en konsert i Viktoriasalen af sångerskan Nimor Samson, biträdd af en sångare hr Carl Wallén och pianisten John G. Jacobson, af hvilken några kompositioner utfördes.

Påskdagen gafs af Typografiska Föreningens sångkör »populär matiné» å Restaurant National med hr C. Gentzel som dirigent och program af mest körsång men äfven violinsolo af en amatör och deklamation. — Äfven i Viktoriasalen gafs en matiné (för välgör. ändamål) med biträde af fruar Mally Högberg och Anna Norrie, löjtnant E. Elfgren, frök. Thyra Dörum (deklam.), hrr H. Lindman (violoncell), dr E. Bergman (deklam.) och hr Adrian Dahl som ackompanjatör. — Samma dag på aftonen gafs å Oscarsteatern af dess personal en stor »soaré» med mycket omväxlande program af till en del humoristiska nummer. Sånger utfördes af fru Therèse Ralf, frökn. Inga Berentz, Rosa Grünberg och Elsa Linander, hrr Ralf, O. Bergström, Axel Ringvall, Barthold Schweback och Carl Barcklind, hvarjämte hr G. Molander utförde violinnummer, »Gottländska danser», bearb. af Tor Aulin, med piano. — I Musikal. akademien gaf Bellmanskören soaré under dir. E. Åkerbergs ledning med biträde af fru M. Högberg och hr John Husberg som sångsolister och hr V. Wiklund vid pianot. — Samtidigt gaf »Populärkonsertförbundet» soaré i Vetenskapsakademien, hvarvid solosånger utfördes af fru Signe Stanzén-Lindeberg samt hrr Hugo Wahlfordt och J. Ljungquist samt deklamation af frök. T. Dörum. Hr Adrian Dahl ackompanjerade.

Ernst Wallmark, den bekante skriftställaren och librett-öfversättaren, fyllde d. 3 april 75 år. Födelsedagen firades i all stillhet med hyllningar i hans hem af en trängre vänkrets. Wallmark är ännu kry och verksam, äfven i år tjänstgörande i riksdagens tryckeriexpedition, och förra sommaren utförde han öfversättningen af texten till operans senaste nyhet »André Chenier». Att här redogöra för Wallmarks literära arbeten skulle upptaga flera spalter. Född 1834, son af den bekante författaren, bibliotekarien och redaktören P. A. Wallmark, blef han efter i Upsala tagen kansliexamen intagen i verken, och 1898 ordinarie amanuens i riksarkivet. Wallmark har för öfversättning af Plautus' »Mostellaria» erhållit guldmedalj, för öfrigt öfversatt och bearbetat 182 teaterstycken, däraf 143 operor och operetter, af hvilka kunna nämnas Afrikanskan, Dinorah, Den vilseförda, Hoffmans äfventyr, Faust, Mefistofeles, Nordens stjärna, Don Pasquale, Quentin Durward, Rigoletto, Romeo och Julia, Marco Spada etc. etc. samt ett flertal af här gifna operetter. Han har äfven författat texten till Ölanders opera Blenda och till operan Turandot af Erik Åkerberg, ännu ej uppförd, äfvensom till en operett af H. Berens. W. har äfven varit teaterdirektör i början af 1870-talet. Han är sedan 1866 Associe' i Musikaliska akademien och erhöll vid dess sekularfest 1871 silfvermedalj. Själf musikidkare äro hans öfversättningar för musikpjeser särdeles sångbara.

Konstnärsbröllop. Borgerlig vigsel förrättades d. 19 april mellan fru Anna Norrie och skådespelaren vid Intima teatern, hr Anton de Verdier.

Fröken Carin Gillberg, elev af O. Lejdström vid vårt konservatorium och sedermera af sångpedagogen och kapellmästaren Hans Buchwald samt Etelka Gerster i Berlin, lär i dagarna ha bundits med flerårigt kontrakt vid Komische Oper i Berlin. Fröken Gillberg gaf förra hösten, som man torde minnas, en konsert här i Musikal. akademiens orgelsal.

Marteaukonsertens öfverskott lär uppgå till omkr. 1,000 kronor, tillfallande fonden för spridande af kännedom i utlandet om svensk musik.

Vendes-artilleristernas Amerikaturné. Första konserten i Amerika i Carnegie Hall blef en fullständig succès för »Wendes Band». Konsertsalen, som rymmer öfver 3,000 personer, var fylld från golf till tak af en från början entusiastiskt stämd publik. Solisten, fröken Hilma Matsson, sjöng med ackompanjemang af Vendes stråkorkester sånger af Hallén, Sjögren och Stenhammar. Fröken Matsson erhöll en charmant bukett rosor, direktör Ekblad en stor lagerkrans med band i de svenska färgerna.

Göteborg. På Stora teatern har Ranft'ska operettsällskapet fortfarande spelat till d. 15 mars nästan endast »Dollarprinsessan», till sist med hrr Allum och Schweback som gäster. Äfven »Den sköna Helena» har framträdt en gång. Selanders dramatiska sällskap har därefter tagit teatern i besittning och uppfört en pjes med musik, nämligen »Bröllopet på Ulfåsa».

Orkesterföreningen har för öfrigt, såsom vanligt dominerat i fråga om konserter. Dess »symfonikonsert» d. 3 maj hade följande program: 1. Sinigaglia: uvertyr till Goldonis lustspel »Le baruffe chiozzotte»; 2. Debussy: »Prélude à l'apres midi d'un faune»; 3. Grieg: två lyriska stycken för ork. ur op. 24; 4. Tschaikowsky: Symfoni pathetique H. m. op. 74. Å symfonikonserten d. 17 mars bjöds på Brahms' Serenad B-dur op. 11 och Mozarts G-moll symfoni; å en sådan d. 31 mars utfördes, med hr Ruthström som solist, 1. Schumann, uvertyr till »Manfred»; 2. Sibelius: violinkonsert D-moll, op. 47; 3. Beethoven. Symfoni N:o 6, F-dr. D. 24 mars gafs i Konserthuset en kompositions-konsert af fröken Elfrida Andrée med följande hennes verk: 1. Symfoni, Amoll; 2. »Sommarminnen» för stråkorkester; 3. Frithiof suite, innehållande: Förspel, Ingeborgs klagan, Rings drapa, Frithiofs färd på hafvet. Jämte Orkesterföreningens orkester medverkade en damkör, och fröken Andrée dirigerade själf. Af Orkesterföreningens populära konserter hade den af 7 mars följande program: Beethoven: »Leonora»-uvertyr N:o 1, C dur; Schubert: Fantasi, F-moll (för orkester af F. Mottl); Glinka: uvertyr till »Lifvet för tsaren»; 4. Borodin: Steppenskizz; 5. Liszt: Ungersk rhapsodi N:o 1; — Den 14 mars: 1. Cherubini: Uvertyr till »Ali Baba»; 2. Mozart: Eine kleine Nachtmusik för stråkorkester; Berlioz: ur »Romeo och Julia» (kärleksscen, scherzo); 4. Weber-Berlioz: Aufforderung zum Tanz; — D. 25 mars, med sångerskan frök. Emmy Mogensen som solist: Mozart: uvertyr till »Don Juan»; Mozart: Andantino ur Konsert C-dur för flöjt och harpa; 3. Weber: scen och aria ur »Friskytten»; 4. Sinigaglia: uvertyr till »Le baruffe chiozzotte»; 5. Svendsen: Sæterjentens söndag, för stråkorkester; 6. Strauss: »Rosor från södern», vals. Den populära konserten af 28 mars dirigerades af hr Morales (de föregående af hr Stenhammar) och hade följande program under medverkan af sångerskan fröken Karin Lindholm och klarinettisten Hofmeester som solister: 1. Schubert: uvertyr till »Fierrabras»; 2. Weber: konsert för klarinett och orkester, F-moll, op. 73; 3. Järnefelt: Preludium; 4. sånger af Enna och d'Albert; 5. Bizet: Carmen-suite N:o 1. D. 19 mars gafs af Ork. För. »abonnemangskonsert» med den utmärkte pianovirtuosen W. Sapellnikoff som solist. Programmet upptog: 1. Beethoven: Symfoni N:o 8, F-dur; Liszt: pianokonsert N:o 2, A-dur; Elgar: Cockaigne, konsertuvertyr op. 40. — Den 3 april gafs konsert af Sergei Kussewitzky, biträdd af pianisten Fritz Lindemann. Följande dagen gaf Ork. Fören. populär konsert, hvarvid utfördes: Beethoven: uvertyr till »Athens ruiner»; Bach: konsert, F dur, för violin (hr Ruthström) och ork.; Wagner: uvertyr till »Holländaren» samt »Waldweben» ur »Sigfrid» och introduktion till 3:e akten ur »Mästersångarne».

Från våra grannland.

Helsingfors. Mars 1—31. Finska teatern har under denna tid af pjeser med musik uppfört »Regementets dotter», »Tukkijoella» och »Kung Carls jagt» af Pacius. Brunnshusteaterns operettsällskap har uppfört »Cornevilles klockor», »Musketörerna i klostret», »Bellevilles mö» och senast »Den glada änkan» med fru Castegren som Hanna Glawari. På Alexandersteatern har ett ryskt operasällskap gästat med ett 10-tal föreställningar och omväxlande repertoar, upptagande Tschaikowskys »Pique dame», »Mazeppa» och »Eugen Oinegin», »Tsarens fästmö» af Rimsky-Korsakow, »Dubrovski» af Napravnik, Rubinsteins »Demon», Glinkas »Lifvet för tsaren» och »Russlan och Ludmilla», »Fra Diavolo», »Romeo och Julia», »Pajazzo» »Barberaren» och »Zigenarbaronen». D. 5 mars gafs konsert af frök. Irma Tervani. Filharmoniska sällskapet gaf sina 9:de och 10:de symfonikonserter den 8:de och 22 mars. Den förstnämnda med sångaren Paul Reimers som solist hade följande program: 1. Mozart: Symfoni, C-dur (N:o 34 Breitk. & H.) 2. Händel: aria ur »Focarmi» och »Vittoria mio core» af Carissimi; 3. R. Strauss: Serenad för blåsinstrument; 4. Sånger af Schubert, Dvorák och Brahms; 5. Tschaikowsky: »Francesca da Rimini», symfonisk dikt. Å den andra konserten biträdde som solist violinisten Alex. Mogilewsky och programmet upptog: 1. Grieg: Gammalnorsk melodi med variationer; 2. Glazounow: violinkonsert, A-moll; 3. Sibelius: Symfoni N:o 2 D-dur. Hr Kajanus dirigerade konserterna, som vanligt. Sångkonserter ha gifvits af Ali Sorvali, Constance Neumann och Hanna Granfelt; Slaviansky-kören gaf d. 17 kyrkokonsert och dagen därpå en annan konsert. D. 10—16 mars gafs historiska konserter af Edouard Risler; d. 20 konserterade M. de Sicard, violinist, kammarvirtuos hos drottningen af Rumänien, bl. a. spelande Saint-Saëns' H-moll-konsert, Hexentänze af Paganini och en egen komposition, »Perpetuum mobile». En kantele- och folkvisekonsert gafs d. 14 af Olli Suolahti och af bassångaren Ojanperä en konsert d. 21 i studenthuset. Filharmoniska sällskapet har fortfarande gifvit folkkonserter och dess orkester »populära» sådana i societetshuset; hvarjämte Helsingfors musikinstitut haft sina musikaftnar med kammarmusik och solosång. D. 4 mars gafs af Helsingfors' förenade blandade sångkörer en konsert till förmån för Alarik Ugglas graffond med biträde af frk. Helenius, hrr Novacek, Ekman, Pettersson-Persfelt och Helsingfors' hornorkester.

Kristiania. Mars 1—31. Nationalteatern har af pjeser med musik i mars uppfört sagospelet »Prinsessan Rosenröd», »Den glada änkan» och från d. 30:de »Carmen» med frök. Borghild Bryhn åter som gäst i titelrollen. D. 21 gafs å teatern symfonikonsert, hvars program började med en nyhet, »Dante», symfonisk dikt af Chr. Danning, vidare utfördes Canios aria och Harelekins serenad ur »Pajazzo» af hr Carl Struve, Bruchs violinkonsert, G-moll, af hr Oscar Gustavson samt Romersk karneval af Berlioz. — Centralteatern har fortfarande uppfört »Mannen med tre hustrur» och en nyhet »Malla», militäroperett i 3 akter af Olof Krohn med musik af Ch. W. H. På Fahlströms teater har fru Mathilda Jungstedt under första hälften af mars gästat som Boccaccio med vanlig framgång. D. 25 hade »Dollarprinsessan» premiär härstädes och »Jomfrue Hook af Holland» återupptagits. Musikföreningen under hr Holters direktion gaf sin 6:te konsert d. 6 mars, med sångerskan frk. Valdis Knudsen som solist, efter följande program: 1. Tschaikowsky: Symfoni N:o 4, F-moll; 2. Saint-Saëns: aria ur »Simson och Delila»; Grieg: Gangar, Notturno, Troldtog för orkester; 4. Romanser med piano; 5. Rossini: uvertyr till »Wilhelm Tell». Vid följande konsert d. 27 utfördes: Beethovens 9:de symfoni med fru Clara Hultgreen, frk. Julie Giestvang samt hrr Carl Hagman och Halfdan Rohde som solister. D. 8 och 10 mars konserterade här Aulin-kvartetten med biträde af pianisten Karl Nissen. Programmet upptog på första konserten: Beethoven: stråkkvartett op. 18 N:o 4, C-moll; sonat för violin och piano, G-dur, op. 96; stråkkvartett, Ess-dur op. 74; på andra konserten: Haydn: stråkkvartett, D moll, op. 67 N:o 2; Franz Berwald: pianotrio, Ess-dur, N:o 1; Schubert: stråkkvartett, A-moll op. 29. Den 15 och 26 gåfvos konserter af operasångerskan frk. Bryhn som bl. af. sjöng arior ur »Madame Butterfly», »Tannhäuser» och »Herodias» jämte romanser, biträdd af pian. Backer Lunde och violinisten Gustavson. D. 13 gafs en kompositionskonsert af hr Joh. Haarklou, biträdd af fru Clara Hultgreen, pian. hr Brandt-Rantzau och Nationalteaterns orkester. Följande hans verk stodo på programmet: 1. Symfoni B-dur; 2. Aria med orkester; 3. Musikaliska momenter för piano; 4. Romanser med piano; 5. Sorgmarsch öfver R. Langaard, Helig Olav-legend, Karnevalsmarsch och Polonaise för orkester. — Kristiania Lærerstads blandade kör under hr O. A. Gröndahls ledning gaf d. 29 konsert i bröderna Hals' lokal med biträde af fru Clara Hultgreen och hr Per Winge, hvarvid bl. a. utfördes »Fest» för bland. kör och piano af Sinding; »Die Flucht der heiligen Familie», för bland. kör med piano, af M. Bruch; »Havets stemme», för sopransolo, damkör och piano af Lange-Müller samt engelska madrigaler. Några »Turnhallens folkkonserter» ha under månaden förekommit med biträde af bl. a. fruar Hultgreen och Ellen Gulbranson som sångsolister. D. 29 och 31 mars konserterades här af Sergei Kussewitzky med biträde af hr Fritz Lindemann.

Köpenhamn. Mars 1—31. Kgl. teaterns spellista har af pjeser med musik under mars upptagit »Lohengrin», »Mästersångarne», »På Sicilien», »Bajadser», »Bohème», »Carmen», »Det gör vi alle» och »Faust». Det nye theater har i början af månaden haft premiär med »Dollarprinsessan» och Fredriksbergs-teatern gifvit »De små Jackson & C:o». D. 3 mars gafs konsert af hr Carl Lejdström med fru Lina Coën som ackompanjatris; d. 4 Fini Henriques sin 2:a symfonikonsert med biträde af Joh. Svendsen och Helge Nissen. Genom snålheten i Köpenhamn att icke införa konsertprogram i tidningarne kunna vi ej anföra programmet till denna likasom flera andra konserter därstädes. Undantag härifrån äger rum med Palä-konserterna under dir. Joachim Anderssens direktion. D. 7 gafs en extra sådan Wagner-konsert, hvars program upptog: 1. Gudarnes intåg i Valhall ur »Rhenguldet»; Elisabeths aria ur »Tannhäuser» (fru Johanne Brun); 3. Sigfrids Rhenfärd ur »Ragnarök»; 4. Isoldes Liebestod; 4. Lohengrin-förspel; 6. »Tannhäuser»-uvertyr. Sångkonserter ha gifvits d. 6 af Margarethe Boye-Jensen och d. 16 af frök. Elisabeth Schlegel. D. 9 mars gaf Lange-Müller konsert med biträde af frk. Ellen Beck och Cœciliaföreningens kör. Programmet icke annonseradt i tidningarna, möjligen på »gadeplakaten». Vid Musikföreningens 3:e dubbelkonsert uppfördes Haydns oratorium »Årstiderna» med frök. Ellen Beck, hrr Max Freuler och Helge Nissen som solister. Den 19 mars gafs en trio-soaré af kapellmusici William Andersen och Louis Janson, hvarmed utfördes Serenad op. 8 af Beethoven, Passacaglia för violin och altviol af Händel-Halvorsen samt Divertimento, Ess-dur, af Mozart. Den berömde spanske violinvirtuosen och komponisten Juan Manén konserterade här d. 29 mars med biträde af pianisten, prof. Joachim Nin.

Från andra land.

Rom. Detta års Beethovenfest äger rum d. 16—20 maj. Utom Beethovenverk komma sådana af Mozart, Schubert, Mendelssohn och Brahms att utföras. Medverkande äro Stråkkvartettsällskapen Halir, Klingler, Petri och Rosé samt pianisten Edouard Risler.

Dessau. Nyligen har härstädes »Die Sühne», opera i en akt efter Theodor Körner med musik af Inge-

borg von Bronsart haft premiär. Tonsättarinnan tillerkännes en viss förmåga som sådan men hennes opera visar ingen originalitet, mera reminiscenser och en ej sällan banal lyrik. Fru von Bronsart, gift med pianisten och komponisten Hans von Bronsart, är bekant som framstående pianist. Hon är född 1840 i Petersburg af svenska föräldrar, köpmannen O. W. Starck från Stockholm och Margareta Elisabeth Åkerman, dotter af en svensk kapten, som pensionerad bosatt sig i Finland. Sv. Musikt. meddelade i N:o 12 1898 heunes porträtt med biografi.

Budapesth. Systrarna Svärdström — »de älskvärda svenska flyttfoglarna», såsom de där kallats — ha med stor framgång gifvit tre konserter här i förra månaden. Fru Valborg Svärdström-Werbeck skall i dagare uppträda därstädes som Jolantha.

London. Säsongen på Coventgarden-teatern börjar den 26 april med »Traviata» af Verdi och den berömda sångerskan Tetrazzini som Violetta.

Å Svensk Musiktidnings Expedition, Kammakaregatan 6, finnes till salu

MELODISKA MINNESBLAD

4 Pianostyckon — *Barcarole, Mazurka, Canzonetta, Nenia* — af Frans J. Huss. Pris 1 kr.

För Porträttsamlare

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flera årgångar, säljas billigt å tidningens expedition.

J. G. Malmsjö
PIANINON
FLYGLAR
Göteborg.

OBS.! Vacker nyutkommen musik!

MENDELSSOHN-ALBUM

för piano, innehållande:

Klavierstück, Scherzo, Gondellied med *Felix Mendelssohn-Bartholdys* porträtt. Pr. Kr. **1: 25.**

I musikhandeln och på Svensk Musiktidnings Expedition.

PIANOMAGASIN.

Svenska Pianinos: Största lager från J. G. Malmsjö, Kungl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: från J. G. Malmsjö, Steinweg Nachf. m. fl. — **Orglar:** från Mason & Hamlins världsberömda firma.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,
13 Malmskilnadsgatan 13, Stockholm.

Obs.! Värdefull musik!

För piano, två händer.

SCHERZO

af **Emil Sjögren**

tillegnadt fru *Valfrid Bexson Lind.*

Pris 1 kr.

SVENSK MUSIKTIDNINGS EXPEDITION, Kammakaregatan 6.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.

Kammakaregatan 6, I tr. öfv. gården.

Frans J. Huss.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — 29:de årg., — för hvarje musikaliskt hem —

utgifves 1909 efter samma plan som förut, innehållande ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården,*** *i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor. I* ***landsorten*** *bäst å* ***posten.***

Obs.! *Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Finlands, Norges och Danmarks hufvudstäder etc., biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m.*

OBS!. Biografier och porträtt i N:o 1: Oskar Lejdström — Paul Juon — Carl Lundmark; i N:o 2: Engelbert Humperdinck — Signe Rappe (som Elsa i »Lohengrin»); — **Bror Pettersson-Persfelt; i N:o 3: Felix Mendelssohn-Bartholdy — Hjalmar Arlberg — Ernst von Dohnányi; — i N:r 4: Eugéne Ysaye — Wilh. Herold; i N:r 5: Ed. Risler — Carl Lejdström — Wilh. Stenhammar; — i N:r 5: Irma Tervani — Clary Morales; — i N:r 7: Fredrik Pacius — Sergei Kussewitzky — Umberto Giordano; — i N:r 8: John Forsell.**

Å **Expeditionen** och i **musikhandeln** finnes att tillgå

Schumann-Album

med porträtt af

Robert Schumann.

Pris kr. 1: 25.

Pianostycken: ***Inträde i skogen*** — ***Jägaren på lur*** — ***Fughetta*** — ***Småstycke*** — ***Fantasi-Dans*** samt sång: ***Folkvisa*** med svensk och tysk text.

INNEHÅLL.

John Forsell (med porträtt). — Eugen Wolff. Tysk operagäst. — Marteau-jubileet. — Musikpressen. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten. — Från våra grannland. — Från andra land. — Annonser.

Tryckeriaktiebolaget Skandia, Stockholm 1909.